

[Undervisningsministeren.]

håndskrifter og arkivalier. Dette er sket på et tidspunkt, da Island udgjorde en del af det danske rige, og dette forhold har været medvirkende til, at så væsentlig en part af den islandske håndskriftskat nu befinder sig i Danmark.

Håndskrifterne er islandske nationalklenodier, skabt ved en litterær stordåd. De er så godt som de eneste bevarede mindesmærker fra Islands gamle storhedstid.

Island er nu igen en selvstændig stat, som kan se tilbage på en tusindårig kultur. Men Island ejer kun få fortidsminder. Det er da forståeligt, at man fra islandsk side nærer stærke ønsker om at komme i besiddelse af landets nationale storværk.

Udviklingen i vore dage går i retning af stadig øget samvirke over landegrænserne. Dette må først og fremmest gælde mellem folk, der står hinanden så nær som de nordiske. I stigende grad må de nordiske lande stå sammen. Skal talen om broderskab og folkeligt og kulturelt fællesskab i Norden ikke blive tomme ord, må der vises tolerance og hensyntagen, når praktiske spørgsmål af betydning for de enkelte nordiske lande skal ordnes. Kun ved gensidig forståelse og agtelse knyttes båndene mellem nationer.

Det ville være lidet stemmende med nordisk samfølelse og med de mange bestræbelser, der udfoldes de nordiske folk imellem på så godt som alle områder, om man ikke søgte at bringe uoverensstemmelsen angående håndskrifterne ud af verden — et spørgsmål, som igennem et langt år-mål har været årsag til megen bitterhed.

Det må erkendes, at der efter dansk initiativ og på dansk bekostning er udført et stort udgivelses- og oversættelsesarbejde vedrørende de islandske håndskrifter, og at der stadig ydes en meget betydningsfuld indsats i det danske arnamagnæanske institut.

Dansk videnskab har stor ære af sit virke på dette område, og jeg respekterer og forstår de følelser, der råder hos viden-

skabsmændene og deres medarbejdere, som med stor nænsomhed og kærlighed har været om de historiske værdier, der var overgivet i deres varetægt. Disse mennesker skylder vi alle stor tak. En gave får imidlertid først sit egentlige værd, når der fra giverens side bringes et offer, og det er også tilfældet her.

Det må erkendes, at vilkårene for denne forskning i Danmark bliver ringere, når en væsentlig del af håndskrifterne føres til Island. Men det må samtidig siges, at håndskrifterne dog ikke går til grunde. Island vil i dag kunne opbevare håndskrifterne på fuldt betryggende måde, og den videnskabelige interesse, islændingene vil have i at dyrke denne deres nationale arv, vil være meget betydelig.

Håndskrifterne eksisterer desuden stadig for dansk videnskab. De kan mikrofilmes og vil blive det før afleveringen. De vil til stadighed kunne lånes. Der vil i den traktat, som skal bekræfte udleveringen, blive taget forbehold angående benyttelse henede i et langt år-mål af håndskrifter, som er nødvendige for udarbejdelsen af den oldislandske ordbog, som der for tiden arbejdes med. Endelig vil danske forskere kunne studere håndskrifterne i Island, hvortil vejen i dag ikke er så lang som i tidligere tider. Med god vilje fra begge sider vil der kunne komme et udmærket og frugtbart samarbejde i stand mellem København og Reykjavik.

Jeg mener derfor, at det over for dansk videnskab kan forsvares at udlevere den islandske del af de danske håndskriftsamlinger.

Der findes i den arnamagnæanske samling og det kgl. biblioteks samlinger en del håndskrifter, som er rent danske, eller som vedrører andre forhold end islandske. Disse håndskrifter bør bevares i Danmark. Udleveringen omfatter efter lovforslaget, hvad der er forfattet eller oversat af islændinge, og som ved sit indhold er af interesse for Island.

Den eneste undtagelse fra dette kriterium er afgivelse af enkelte repræsentative